

DOBITNICI NOBELOVE NAGRADE ZA KNJIZEVNOST 2019. I 2018.

luni, 13 ianuarie 2020

Ove su godine dodijeljene dvije Nobelove nagrade za književnost, jedna za ovu godinu, a jedna za prošlu godinu.

Ovogodišnji je dobitnik kontroverzni austrijski pisac Petar Handke, rođen 6. prosinca 1942. godine u koruškome mjestu Griffenu (slov. Grebinj) u Austriji. Majka Maria, bila je pripadnica slovenske manjine, a otac njemački vojnik kojega je upoznao tek u odrasloj dobi. Studirao je pravo u Grazu i pridružio se skupini pisaca "Forum Stadtpark"; te objavljivao u časopisu Manuskripte. Prvi je roman objavio godine 1966. "Die Hornissen";, a tri godine poslije objavio je provokativnu dramu "Publikumsbeschimpfung"; iji je glavni koncept prepustiti glumcima da vrijeđaju publiku samo zato što su uopće došli na predstavu.

Zahvaljujući knjigama poput "Strah golmana pred jedanaestercem"; i "Spori povratak kući";, Handkea smatraju jednim od pisaca koji je najviše utjecao na generacije europskih pisaca koje se javljaju potkraj sedamdesetih i osamdesetima. Međutim u ostalim se djelima isti u "Trenutak pravog osjećaja";, "Don Juan (pripovijeda sam o sebi)" i "Kratko pismo za dugo rastajanje";.

Njegov izbor za najprestižniju književnu nagradu izazvao je val nezadovoljstva u Bosni i Hercegovini i na Kosovu, što je profesora meunarodnih odnosa iz Sarajeva Emira Suljagića, koji je preživio srebrni kišni pokolj, navelo da na engleskom napiše: "Osoba koja se divi Miloševiću i prvostupni revizionist dobila je Nobelovu nagradu za književnost... Kakvo doba...". No, kao i često puta do sada, Švedska je akademija odabrala i iznenadila svojim izborom.

Također je ove godine dodijeljena Nobelova nagrada za književnost i za prošlu, 2018., godinu, zbog prošlogodišnjeg skandal. A dobitnica je za prošlu godinu, poljska spisateljica, Olga Tokarczuk, nagrađena za "narativnu imaginaciju koja enciklopedijskom strukturom predstavlja prelaženje granica kao oblik života";, dok se za Petera Handkea kaže da je nagradu dobio za "utjecajan rad koji je lingvistički inventivno i istraživao periferiju i specifičnost ljudskoga iskustva";.

Olga Tokarczuk je bez sumnje najcjelovitija i najprevođenija ime suvremene poljske književnosti. Na književnoj sceni pojavljuje se 1979. godine, a od 1989. pisanjem se bavi profesionalno. Prvi roman "Putovanje ljudi knjige"; izašao joj je 1993. Vodila je radionice kreativnog pisanja na Jagi-Bonskom sveučilištu u Krakovu i na Sveučilištu u Opolu, a jedna je od utemeljiteljica i visokodiplomska suorganizatorica poljskog Festivala priča.

Scenaristica, feljtonistica, psihologinja, sveučilišna nastavnica, ekologinja i vegetarijanka, 57-godišnja književnica petnaesta je žena koja je dobila Nobelovu nagradu za književnost.

Njezini su romani prevedeni na tridesetak jezika, od engleskog, francuskog, njemačkog, talijanskog, španjolskog, hrvatskog, turskog do kineskog, japanskog, hindua. Na hrvatskom su objavljena njezina djela "Knjige Jakubove";, "Tjeraj svoj plug preko mrtvih kostiju";, "Pravijek i ostala vremena"; i "Dom danji dom noć";, a posebno se ističe roman "Knjige Jakubove"; (ili veliko putovanje preko sedam granica, pet jezika i tri velike religije, ne raunaju i one male, isprano po mrtvima, po autorici nadopunjeno metodom konjektura, iz puno različitih knjiga preuzeto, a također i potpomognuto imaginacijom, koja je najveći uvijekov prirodni dar, mudrima za memorijal, kompatriotima za refleksiju, laicima za pouku, melankolicima pak za

razonodu”’, preveden je dosad na niz jezika, uz izvrstan prijem kritike i itatelja (preuzeto s tportala.hr.).

Maria Lacchici